

Освітня програма для 5-6-х класів
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 83
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

1. Загальні положення

Освітня програма для 5-6-х класів комунального закладу «Харківський ліцей № 83 Харківської міської ради» (далі Заклад освіти) розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 та Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235.

Освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладом та використання ним в освітній діяльності освітньої програми на адаптаційному циклі базової середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма включає:

- варіант навчального плану;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової

автономії Закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Для реалізації мети повної загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу Заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності дану освітню програму. Вона розроблена окремо для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6 рік навчання).

Освітня програма Закладу освіти, розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою Закладу освіти;
- визначає (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі(в годинах), його розподіл між освітніми галузями за 5-6-им роком навчання;
- містить навчальні плани, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми і передбачає перерозподіл годин (у визначеному обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім української мови та фізичної культури) певної освітньої

галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;

- містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі;
- опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітня програма Закладу освіти містить інші складники, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності Закладу освіти.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Закладу освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру 2023\2024 навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника Закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти (5-6 рік навчання), його розподіл між освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) Закладу освіти сформовано як обсяг навчального навантаження для закладу з навчанням українською мовою, відповідно до додатку 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235

Рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання (додаток 1).

4. Навчальні плани

Навчальний план для 5-6 класів на 2023\2024 навчальний рік складений відповідно до додатку 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 і містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі;
- розподіл навчального навантаження за 5-6 роком навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Заклад освіти визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компонента з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображено у навчальному плані освітньої програми Закладу освіти.

Навчальне навантаження у навчальному плані орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному циклі навчання базової середньої освіти.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів Заклад освіти визначає самостійно з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначає Заклад освіти в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі Заклад освіти може зменшувати, включно до мінімального показника.

Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин (резерв навчальних годин) у кожній освітній галузі може бути перерозподілена Закладом освіти між освітніми компонентами цієї освітньої галузі або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти (незалежно від освітньої галузі).

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі Заклад освіти може збільшувати, включно до максимального показника, з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані на вивчення вибірових освітніх компонентів, не включається до максимального

показника навчального навантаження, передбаченого на ту чи іншу освітню галузь.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Заклад освіти розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані Закладу освіти не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів (Додаток 2).

5. Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи).

Спираючись на модельні навчальні програми, Заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обов'язі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній

послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою Закладу освіти.

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою Закладу освіти та відображаються в освітній програмі Закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби Заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою Закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу в Закладі освіти можуть формуватися класи та/або групи, зокрема спеціальні, інклюзивні, з дистанційною або змішаною формою здобуття освіти.

7. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Педагогічна рада Закладу освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники Закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Додаток 1
до освітньої програми
Харківського ліцею № 83
Харківської міської ради,
схваленої педагогічною радою 16.06.2023 року ,
протокол № 12

**Загальний обсяг навчального навантаження для 5
класу ХЛ № 83 із навчанням українською мовою**

5 клас				
Назва освітньої галузі	навчальне навантаження	рекомендоване	мінімальне	максимальне
Мовно-літературна	на тиждень	11	10	13
	на рік	385	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6
	на рік	175	140	210
Природовнича	на тиждень	2	1.5	3
	на рік	70	52,5	105
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1.5	1	3
	на рік	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2
	на рік	35	35	70
Технологічна	на тиждень	2	1	3
	на рік	70	35	105
Інформатична	на тиждень	1.5	1	2
	на рік	52,5	35	70
Мистецька	на тиждень	2	1	3
	на рік	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3
	на рік	105	105	105
Усього	на тиждень	29		
	на рік	1015		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2		
	на рік	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31		
	на рік	1085		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28		
	на рік	980		

Додаток 2
до освітньої програми
Харківського ліцею № 83
Харківської міської ради,
схваленої педагогічною радою 16.06.2023 року ,
протокол № 12

**Загальний обсяг навчального навантаження для 6
класу ХЛ № 83 із навчанням українською мовою**

6 клас				
Назва освітньої галузі	навчальне навантаження	рекомендоване	мінімальне	максимальне
Мовно-літературна	на тиждень	11	10	13
	на рік	385	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6
	на рік	175	140	210
Природовнича	на тиждень	2	1.5	3
	на рік	70	52,5	105
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1.5	1	3
	на рік	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2
	на рік	35	35	70
Технологічна	на тиждень	2	1	3
	на рік	70	35	105
Інформатична	на тиждень	1.5	1	2
	на рік	52,5	35	70
Мистецька	на тиждень	2	1	3
	на рік	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3
	на рік	105	105	105
Усього	на тиждень	29		
	на рік	1015		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2		
	на рік	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31		
	на рік	1085		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28		
	на рік	980		

Додаток 3
до освітньої програми
Харківського ліцею № 83
Харківської міської ради,
схваленої педагогічною радою 16.06.2023 року ,
протокол №12

Навчальний план для 5-6 класів
Харківського ліцею № 83 Харківської міської ради
з навчанням українською мовою

Загальні коментарі до плану та питання міжгалузевої інтеграції

1. Кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані Закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може бути меншою, ніж у типовому навчальному плані.
2. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається у навчальному плані Закладу освіти.
3. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі визначається Закладом освіти самостійно у межах заданого діапазону (додаток 1).

Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин (резерв навчальних годин) у кожній освітній галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, може бути перерозподілена між освітніми компонентами цієї освітньої галузі, або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти.

Кількість навчальних годин, визначена у навчальному плані Закладу освіти на вивчення вибірових освітніх компонентів, не включається до максимального показника, виділеного на ту чи іншу освітню галузь.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загально річної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять Заклад освіти розподіляє

самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

4. У Закладі освіти можуть запроваджуватися як галузеві, так і міжгалузеві навчальні предмети (інтегровані курси), формування змісту яких може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей або окремих їх складників. Ці навчальні предмети (інтегровані курси) вивчаються за модельними навчальними програмами (додаток 3) або за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів визначається Закладом освіти самостійно з урахуванням навчального навантаження, визначеного на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.

5. Заклад освіти може планувати вивчення певного предмета або курсу концентровано. Предмети та курси з навчальним навантаженням 0,5 години на тиждень вивчаються протягом одного семестру.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 5 класів (з навчанням українською мовою)

5-А,Б			
Освітні галузі	години	Предмети	години
Мовно-літературна	10-11-13	Українська мова	4
		Українська література	2
		Іноземна мова(англійська)	4
		Зарубіжна література	1
		Друга іноземна мова (німецька)	2
Математична	4-5-6	Математика	5
Природнична	1.5-2-3	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	1-1.5-3	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0.5
		Етика	0.5
Громадянська та історична	1-1-2	Вступ до історії України та громадянської освіти	1
Технологічна	1-2-3	Технології	1
Інформатична	1-1.5-2	Інформатика	1
Мистецька	1-2-3	Образотворче мистецтво	1
		Музичне мистецтво	1

Фізична культура	3	Фізична культура	3
Разом			26+3
Вибірковий освітній компонент			2
Технології			2
Гранично допустиме навчальне навантаження			31
Всього (без урахування поділу класів на групи)			28+3

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 6 класів
(з навчанням українською мовою)**

6-А,Б,В			
Освітні галузі	години	Предмети	години
Мовно-літературна	10-11-13	Українська мова	4
		Українська література	2
		Іноземна мова(англійська)	4
		Зарубіжна література	1
		Друга іноземна мова (німецька)	2
Математична	4-5-6	Математика	5
Природнича	4-2-5	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1
		Географія	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	1-1.5-3	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
		Етика	1
Громадянська та історична	2-1,5-3	Історія України. Всесвітня історія	2
Технологічна	1-2-3	Технології	2
Інформатична	1-1,5-2	Інформатика	1
Мистецька	1-2-3	Образотворче мистецтво	1
		Музичне мистецтво	1
Фізична культура	3	Фізична культура	3
Разом			29+3
Вибірковий освітній компонент			2
географія			1
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»			1
Гранично допустиме навчальне навантаження			31
Всього (без урахування поділу класів на групи)			31+3

Додаток 4
до освітньої програми
Харківського ліцею № 83
Харківської міської ради,
схваленої педагогічною радою 16.06.2023 року ,
протокол №12

Перелік модельних навчальних програм для 5-6 класів

№	Назва модельної навчальної програми
1	Українська мова. 5-6 класи
2	Українська література. 5-6 класи
3	Зарубіжна література. 5-6 класи
4	Іноземна мова. 5-6 класи
5	Друга іноземна мова. 5-6 класи
6	Математика. 5-6 класи
7	Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)
8	Технології. 5-6 класи
9	Інформатика. 5-6 класи
10	Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)
11	Етика. 5-6 класи
12	Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас
13	Історія України. Всесвітня історія. 6 клас
14	Географія 6 клас
15	Музичне мистецтво. 5-6 класи
16	Образотворче мистецтво. 5-6 класи
17	Фізична культура. 5-6 класи